

Soome keele ainekava

1. Sissejuhatus

Soome keele õppimine ja õpetamine üldhariduskoolis on põhjendatud pidevate kontaktidega hõimurahvaste vahel. Iga keel on kultuurikandja. Soome keelt õppides on õpilasel võimalik tutvuda naaberrahva kultuuri ja kommetega, et selle kaudu õppida hindama ka oma maa traditsioone. Et soome ja eesti keel on sugulaskeeled, pakub soome keele õppimine palju võrdlusvõimalusi. Soome keel võib mõneski osas toetada eesti keele õpet ja vastupidi.

2. Soome keel B-keelena

Tundide arv nädalas

Klass	6. klass	7. klass	8. klass	9. klass
Tundide arv	3	3	3	3

2.1. Üldalused

2.1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli B-võõrkeele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) saavutab keeleoskuse taseme, mis võimaldab tal igapäevastes suhtlusolukordades toime tulla;
- 2) huvitub võõrkeelte õppimisest ning nende kaudu silmaringi laiendamisest; ;
- 3) omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- 4) tunneb erinevaid võõrkeelte õppimise strateegiaid ning oskab neid iseseisvalt kasutada;
- 5) huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
- 6) oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteosed, sõnaraamatud, Internet), et leida vajalikku infot ka teistes valdkondades ja õppeainetes.

2.2. II kooliaste

2.2.1. Õpitulemused

II kooliastme õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust.

6. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- 2) kasutab õpituid väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kool) kirjeldamiseks;
- 3) reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- 4) on omandanud esmased teadmised õpitava keele kultuuriruumist;
- 5) rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- 6) seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi;
- 7) töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Keeleoskuse hea tase 6. klassi lõpus:

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
A1.1	A1.1	A1.1	A1.1

2.2.2. Õppesisu

Teemavaldkonnad

Mina ja teised. Enese ja kaaslaste tutvustus; enesetunne, välimuse kirjeldus, ühised tegevused.

Kodu ja lähiümbus. Pereliikmed ja sugulased, pereliikmete tegevusalad; kodu asukoht.

Kodukoht Eesti. Riik, pealinn, rahvused; aastaajad ja ilm.

Igapäevaelu. Õppimine ja töö. Lihtsamad tegevused kodus ja koolis ning nendega seonduvad esemed.

Vaba aeg. Lemmiktegevused ja eelistused.

2.2.3. Õppetegevus

Oluline on äratada huvi uue keele ja kultuuri vastu. Esiplaanil on kuulamis- ja rääkimisoskuse arendamine ning õigete hääldusharjumuste kujundamine.

Kuulamisoskus

- 1) kuulame tekste ja kuulamisülesandeid;
- 2) kuulame õpetaja korraldusi;
- 3) kuulame kaasõpilasi;
- 4) kuulame laule.

Kõnelemisoskus

- 1) moodustame lauseid;
- 2) mängime rollimänge;
- 3) kirjeldame pilte.

Lugemisoskus

- 1) loetud tekstist nõutava info leidmine;
- 2) tekstide ja luuletuste lugemine.

Kirjutamisoskus

- 1) õpime tähestikku ja häälimise järgi kirjutamist.

Keeleteadmised

- 1) nimisõnad;
- 2) omadussõnad;
- 3) arvsõnad – põhiarvud, kellaeg, kuupäev;
- 4) tähestik.

2.2.4. Hindamine

II kooliastmes hinnatakse õppe alguses põhiliselt õpilase kuulatud tekstist arusaamist ja suulist väljendusoskust, jõudes õppe edenedes kõigi osaoskuste hindamiseni. Puudustele juhib õpetaja tähelepanu taktitundeliselt. Hinnates kasutatakse hindeid ning suulisi või kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis toovad esile õpilase tugevused ja edusammud.

2.3. III kooliaste

2.3.1. Õpitulemused

III kooliastme õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust.

Põhikooli lõpetaja:

- 1) tuleb toime teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades õpitavat keelt emakeelena rääkiva kõnelejaga;
- 2) mõistab endale tuttavalt teemal kõike olulist;
- 3) kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- 4) hangib infot erinevatest võõrkeelsetest infoallikatest;
- 5) on omandanud esmased teadmised õpitava keele maa kultuuriloost;
- 6) teadvustab eakohaselt õpitava maa ja oma maa kultuuri erinevusi ning oskab neid arvestada;
- 7) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 8) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning vajaduse korral kohandab oma õpistrateegiaid.

Keeleoskuse hea tase põhikooli lõpus:

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
B1.1	B1.1	A2.2	A2.2

2.3.2. Õppesisu

III kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:

Mina ja teised. Huvid ja võimed, iseloom; tervis; suhted sõpradega ja lähikondsetega.

Kodu ja lähiümbus. Kodu ja koduümbus, kodukoha tuntumad vaatamisväärsused; igapäevased kodused tööd ja tegemised, perekondlikud sündmused ja tähtpäevad.

Kodukoht Eesti. Eesti asukoht ja sümboolika, riigikord, tähtpäevad ja kultuuritavad, vaatamisväärsused; elu linnas ja maal; ilmastikunähtused, loodus ja käitumine looduses, looduskaitse.

Riigid ja nende kultuur. Õpitavat keelt kõnelevate riikide sümboolika, tähtpäevad ja kombed; mõned tuntumad sündmused ja saavutused ning nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; õpitava keele kultuuriruumi kuuluvad riigid; Eesti naaberriikide ja tuntumate maailmariikide nimed, rahvad ja keeled.

Igapäeva elu. Õppimine ja töö. Koolitee; koolielu; tee küsimine ja juhatamine; hügieeni- ja toitumisharjumused ning tervislik eluviis, suhtlemine teeninduses ja arsti juures; ametid ja kutsevalik.

Vaba aeg. Huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid; meediavahendid; reklaam; kultuuriline mitmekesisus.

2.3.3. Õppetegevus

Õpetuse eesmärk on julgustada õpilast võõrkeeles suhtlema. Kõiki osaoskusi arendatakse võrdselt, suurendades suulise suhtluse kõrval järk-järgult kirjaliku suhtluse mahtu. Õpilast suunatakse õpitavat keelt aktiivselt kasutama nii tunnis kui ka väljaspool tundi. Õpilased õpivad lähenema keeleõppele analüüsivalt, õppides kõrvutama eri keelte sarnasusi ja erinevusi

ning märkama enda ja teiste keelekasutusvigu. Teemade käsitlemisel pööratakse tähelepanu kultuuride tundmaõppimisele ja kõrvutamisele oma kultuuriga, rõhutades kõigi kultuuride omanäolisust ja väärtuslikkust. Õpilased mõistavad erinevaid kultuuritavasid ning oskavad neid arvestada. Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama oma arvamust ning arvestama erinevate seisukohtadega.

Osaoskuste arendamiseks sobivad näiteks:

- 1) eri liiki eakohaste tekstide kuulamine ja lugemine;
- 2) adapteeritud eakohaste tekstide iseseisev lugemine;
- 3) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine (nt uudised, lühifilmid);
- 4) loovtööde kirjutamine (nt sõnumid, postkaardid, isiklikud kirjad, kuulutused, lühiülevaated);
- 5) projektitööd;
- 6) lühiettekanded (nt pildikirjeldus, hobide tutvustamine, projektitööde kokkuvõtted);
- 7) rolli- ja suhtlusmängud;
- 8) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt sõnaraamatud, Internet).

2.3.4. Hindamine

III kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Igal õppeveerandil saab õpilane tagasisidet kas suulise või kirjaliku sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Soovitav on kasutada ülesandeid, mis hõlmavad erinevaid osaoskusi (nt projektitööd, iseseisev lugemine jmt).

Soome keel B-keelena

	II kooliaste	III kooliaste
HÄÄLDAMINE	Tähestik. Häälalusused: pikad ja lühikesed vokaalid, klusiilide õige hääldus, sõna rõhk. Eesti ja soome keele häälduse võrdlus (vokaalharmoonia, järgsilpide pikad vokaalid).	
TEGUSÕNA. AJAD	Lihtsamad tegusõnad. Olla-verbi pööramine. Oleviku jaatav ja eitav kõne.	Verbi algvormi tunnused, verbitüübid (I-IV), astmevaheldus verbides. Olevik, lihtminevik, täisminevik, nud-kesksõna. Jaatav ja eitav kõne, <i>pitää/tykätä</i> -verbi rektsioon.
TEGUMOED. KÕNEVIISID	Kindel kõneviis, käskiva kõneviisi <i>sina</i> -vorm.	Kindel kõneviis, käskiva kõneviisi <i>sina</i> - ja <i>teie</i> -vorm.

KÄÄNDSÕNA. NIMISÕNA	Nimisõna kasutamine fraasides.	Nimisõna käänamine: ainsuse omastav ja osastav, kohakäänded, mitmuse nimetav. Tüvevaheldus, sealhulgas astmevaheldus.
OMADUSSÕNA	Enam kasutatavate omadussõnade algvõrre.	Omadussõnade võrdlusastmed.
ARVSÕNA	Põhiarvsõnad.	Põhiarvsõnade käänamine (<i>kauppa on auki kahdeksasta kuuteen</i>).
ASESÕNA	Asesõnad (isikulised asesõnad <i>minä, sinä</i> jne, küsivad asesõnad <i>kuka, mikä</i>).	Asesõnad (näitavad asesõnad <i>tämä, tuo, se</i> , siduv asesõna <i>joka</i>), isikuliste asesõnade käänamine (<i>minulla, meitä</i> jne).
MUUTUMATUD SÕNAD	Enam kasutatavad sidesõnad (<i>ja, että, mutta</i>) ning ees- ja tagasõnad (<i>kanssa, yli, vaille</i> jne). Määrsõnad (<i>hyvin, varmasti</i> jne).	Sidesõnad (<i>koska, että, jotta</i>) ning ees- ja tagasõnad (<i>vieressä, edessä, takana</i> jne). Määrsõnad (<i>pari, muutama, ulos, ulkona, ulkoa</i> jne).
AJAVÄLJENDAMI NE	Nädalapäevad (<i>maanantai, maanantaina</i> jne), kellaeg.	Kuud. Ajaväljendamine (<i>aamulla, illalla</i> jne).
LAUSEÕPETUS	<i>Kas</i> -küsimus jt küsimussõnad (<i>missä? milloin?</i> jne).	Küsimussõnade ja vastuse seos (<i>millä kirjoitat? kynällä</i> jne).